Jüdische Pester Zeitung.

.ויא דיעזע צייטונג קאנן בא
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאָנס-טערמין
בעגיננט מיט דעם יעדעסמאַליגען דעם
ערסטען בלאַטטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט
זיך אין
פּעסט
רעטטיגגאססע נר' 7.
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנס-
געלדער צו זענדען בעליעבע.
פרענומעראנטענזאממלער
ערהאלטען 10% ראבאטט.

יידישע
פּעסטער צייטונג
(דאָננערסטאג-אויסגאבע)

דיעזעס בלאטט ערשיינט
צווייטאל וואָכענטליך
אונד קאָסטעט פֿיר
עסטערריך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען ע. וו.
האלביעהריג 4 „ „
פֿיערטעל-„ 2 „ „

פֿירס אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולדען זמס. וועהר.
האלביעהריג 4 „ 50 קרייצער
פֿיערטעל-„ 2 „ 25 „

אננאָנצען
ווערדען יאָנסטיגע פרייזע - אנציינען
ווערדען מיט 10 קר. פֿער 6 שפאלט-
ציגע פּעטיט-צייליע בערעכנעט.

זיעבענטער יאהרגאנג, Nr. 22 | פּעסט, י"א ואדר ה'ת'ר'ל'ה'. | Pest, den 18. März 1875.

ווידער איינע הערשער-צוזאממענקונפֿט.

איבער דיא אבערמאליגע בעפֿאָרשטעהענדע דרייא-קאיזער-צוזאממענקונפֿט ווירד דער „נייען פֿרייען פּרעססע“ אויס בערלין פֿאָלגענדעס טעלעגראפֿירט: אים מאי ווירד דער רוסישע קאיזער אין בערלין איינטרעפֿפֿען. פֿאָן בערלין בעגיבט ער זיך נאך דעם באדע עמס, אונד דאָרט ווירד אים זאָממער דיא צוזאממענקונפֿט צווישען דען קאיזערן פֿאָן רוסלאנד, דייטשלאנד אונד עסטערריך שטאטטפֿינדען. —

איבער דיעזע בעפֿאָרשטעהענדע דרייא-קאיזער-צוזאממענקונפֿט אין עמס, שרייבט דיא „קאָלנישע צייטונג“ פֿאָלגענדעס: וויר קעננען איינען געגענשטאנד, דער זיך פֿיר דיעזע געמיינשאַפֿטליכען בעראטהונגען איינגעט. דיא דרייא קאיזער וואָללען דעי פֿריעדען אין איירֿאָפּא אויפֿרעכט ערהאלטען, וועלכער יעטצט נור פֿאָן זייטע דעס פּאפּסטעס געשטאָרט ווירד. ניכט בלאָס געגען דייטשלאנד קעמפֿפֿט דער פּאפּסט, זאָנדערן אויך געגען עסטערריך. זאָ וויא יעטצט דיא פּרייסישען געזעטצע דורך דען פּאפּסט פֿיר אונגילטיג ערקלערט ווערדען, זאָ וואורדען אויך שאָן אים יאהרע 1868 דיא עסטערריכישע פֿערפֿאססונג אונד דיא קירכליכען פֿרייזינניגען געזעטצע פֿיר פֿעראבשייאונגסווערטה אונד אונגילטיג ערקלערט. דער קאמפּף דעס פּאפּסטעס געגען רוסלאנד איזט שאָן איין אלטער, וויל אויך אין רוסלאנד דיא קאטהאָלישע גייסטליכקייט לענגסט פֿערפֿאָלגט ווירד. אללע דרייא האבען זאָמיט איינען געמיינשאַפֿטליכען פֿיינד, געגען וועלכען זיא געמיינשאַפֿטליך אויפֿטרעטען מיססען.

איבער דיא צוזאממענקונפֿט צווישען קאיזער פֿראנץ יאָזעף אונד קאָניג וויקטאָר עמאנועל אין ווענעדיג, שרייבט דיא ערסטע איטאליענישע צייטונג פֿאָלגענדעס: „דיא נאכריכט איבער דען בעפֿאָרשטעהענדען בעזוך דעס קאיזערס פֿאָן עסטערריך וואורדע מיט אללגעמיינער בעפֿריעדיגונג אויפֿגענאָממען. דיא איטאליענער, וועלכע פֿריהער דיא געגנער עסטערריכס וואַרען, זינד אויסגעצייכנעטע נאכבארען דעסזעלבען געוואָרדען. צווישען דיעזען ביידען לענדערן עקסיסטירט מעהר גאר קיינע שטרייט-פֿראגע. ביידע לענדער האבען בעציגליך איהרער אינגערן לאגע איינע געוויססע עהנליכקייט. דיא וואהל ווענעדיגס, אלס דען אָרט דער צוזאממענקונפֿט בעצייגט דען כאראקטער דער פֿריינדשאַפֿט דעס ריטטערליכען קאיזערס. וויר בעגריסען אין דעם קאיזער דיא פֿערקאָרפּערונג דעס לאנדעס, דעססען וואָהלפֿאהרט מיט דער אונזעריגען געמיינשאַפֿטליך איזט.“

אונטער דיעזען וואָרטען דיעזער איטאליענישען צייטונג איזט איין זאטץ אין וועלכעם עס הייסט, דאס צווישען עסטערריך אונד איטאליען מעהר קיינע שטרייט-פֿראגע עקסיסטירט. האבען יא דיא איטאליענער ערסט אונלענגסט געשריעבען אונד געשפּראָכען, דאס זיא מיט עסטערריך נאך פֿיעלעס אויסצוקעמפֿפֿען האבען, דא דיא זידליכען לענדער עסטערריכס (וויא זיד-טיראָל, כערנטהען, גאָריץ, קראין, טריעסט אונד איסטריען), אין וועלכען איטאליעניש געשפּראָכען ווירד, נאך אן איטאליען קאָממען מיססען!

דיעזע רייזע אונזערעס קאָניגס ווירד איינען פֿאָללען מאָנאט דויערן. גראף אנדראשי בעגלייטעט דען קאָניג נור ביז ווענעדיג, דער לאנדעס-פֿערטהיידיגונגס-מיניסטער בעגלייטעט איהן אויף דער גאנצען רייזע.

דיענסטאג אבענד בראכטע איינע וויענער דעפּעשע פֿאָלגענדע מעלדונג: „דיא ריקקעהר זיינער מאיעסטעט פֿאָן דער רייזע נאך דאלמאציען ווירד ערסט אם 13-טען מאי ערפֿאָלגען, דא זיך דער קאָניג אין דאלמאציען פֿאָללע 31 טאגע אויפֿהאלטען ווירד. אם 3. אפּריל ווירד אין טריעסט דאס דענקמאל דעס קאיזערס מאקסימיליאן ענטהיללט ווערדען — אונד ביי דיעזעס ענטהיללונגס-פֿעסטע ווירד דער קאָניג צוגעגען זיין. (וויא אונזערע לעזער וויססען, וואורדע מאקסימיליאן, ברודער אונזערעס קאָניגס, אין מעקסיקאָ ערשאָססען: דיא שטאדט טריעסט פֿייערט נון זיין אנדענקען דורך ערריכטונג איינעס דענקמאלעס.)

אלס דיא דעפּוטאציאָן דער שטאדט טריעסט ביים קאָניגע ערשיען, אום איהן צור ענטהיללונגס-פֿייער דעס מאקסימיליאן-דענקמאלעס איינצולאדען, זאגטע דער קאָניג זעהר געריהרט: „איך מוס דען הערדען מיינען דאנק זאגען פֿיר אללעס, וואס זיא פֿיר מיינען ליעבען ארמען ברודער געטהאן. איך ווערדע מיט פֿערגניגען דער ענטהיללונג דיעזעס שאָנען דענקמאלעס בייוואָהנען אונד איך איבערלאססע איהנען דיא ווייטערען בעשטיממונגען.“

וויא מאן פֿערנער טעלעגראפֿירט, ווערדען אללע מעגגליכע מיטגליעדער דער איטאליענישען קאָניגס-פֿאמיליע אונזערען קאָניג אין ווענעדיג בעגריסען, דיא איטאליענישען פּרינצען הומבערט, אמאדעאוס (געוועזענער שפּאנישער קאָניג) אונד טהאָמאס ווערדען אונזערען קאָניג ביז נאך פּאָלא (אין דאלמאציען) בעגלייטען.

פֿערנער ווירד איבער דיעזע רייזע פֿאָלגענדעס געמעלדעט: דער רעגיערענדע פֿירסט פֿאָן מאָנטענעגראָ ווירד עבענפֿאללס נאך דאלמאציען קאָממען, אום אונזערען קאָניג צו בעגריסען.

איננערע פּאָליטיק.

פֿאָן דען אונגארישען רייכסטאגס-זיטצונגען איזט יעטצט ניכט פֿיעל נייעס צו מעלדען, דא דיא באָרשעט-פֿערהאנדלונגען זעהר גלאטט אבלויפֿען. שקאנדאלע ווערדען מעהר קיינע געמאכט אונד זעלבסט איין טשערנאטאָני, וועלכער פֿריהער געגען אללע מיניסטער שקאנדאלע צו מאכען פֿפֿלעגטע, וואורדע יעטצט איין פֿערטהיידיגער דער נייען רעגיערונג. שעננעי מאכט היע אונד דא זיינע איינווענדונגען אויף איינע זעהר נאָבלע ווייזע; דיעזע איינווענדונגען ווערדען אבער אויך זעהר פֿיין אונד נאָבעל בעאנטוואָרטעט. דיאיעניגען, וועלכע זייט איינינגען וואָכען אים אונגארישען רייכסטאגע ניכט וואַרען, ווירדען דענזעלבען קוים ערקעננען, דא אללעס אָהנע שקאנדאל אונד אין שאָנסטער אָרדנונג פֿאָר זיך געהט.

אין דער געסטריגען זיטצונג דעס אונגארישען רייכסטאגעס אנטוואָרטעטע מיניסטער ט י ס אָ אויף דיא פֿראגע, וועלכע ה ע ל פֿ י אם 8-טען דיעזעס אן איהן ריכטעטע (זיעהע נו' 20).

ט י ס אָ זאגטע: פֿאָר איינינגען טאגען וואורדע איך פֿאָם דעפּוטירטען העלפֿי דאריבער בעפֿראגט, אָב איך געגען דיא אונגערעכטיגקייטען אים נייען וואהלגעזעטצע, וואָדורך פֿיעלע בירגער איהר וואהלרעכט פֿערליערען, עטוואס טהון וואָללע? דיא מייסטען אונגערעכטיגקייטען ענטשטאנדען דורך דיא אונגלייכען טערמינע, ביז צו וועלכען דיא פֿאָריעהריגען שטייערן געצאהלט ווערדען זאָללען. זאָ גיבט עס קאָמיטאטע, וואָ נור דער אלס וועהלער איינגעשריעבען וואורדע, דער ביז 14. יענער זיינע שטייער ערלעגטע אונד ווידער גיבט עס קאָמיטאטע, וואָ אויך דיאיעניגען אלס וועהלער איינגעשריעבען ווערדען, וועלכע ביז ענדע דיעזעס מאָנאטעס איהרע שטייער בעצאהלען. אויף דיעזע בעשווערדע וויל איך ניכט מיט וואָרטען, זאָנדערן מיט טהאטען אנטוואָרטען — אונד איך לעגע היער איין געזעטץ פֿאָר, נאך וועלכעם יענע אונגערעכטע אונגלייכהייטען בעזייטיגט ווערדען זאָללען.

דיעזעס נייע געזעטץ לויטעט: 1) דיאיעניגען, וועלכע ביז צום 15. אַ פּ ר י ל איהרע דירעקטען שטייערן פֿאָם פֿאָרהערגעהענדען יאהרע בעצאהלען, זינד וואהלבערעכטיגעט. 2) ווער יעטצט אלזאָ נאכווייזען קאנן, דאס ער ביז הייטע נור וועגען זיינעם שטייער-ריקשטאנדעס אין דיא וועהלער-ליסטע ניכט אויפֿגענאָממען וואורדע, מוס יעטצט אלס וועהלער אויפֿגענאָממען ווערדען, וועגן ער אינצווישען דיא שטייערן צאהלט. או' ז' וו'.

דיעזעס געזעטץ ווירד שאָן זאמסטאג צור פֿערהאנדלונג אונד צור אנגאהמע קאָממען אונד היערויף גלייך צור אנווענדונג געלאנגען.

דער אייסערסט-לינקע ה ע ל פֿ י זאגטע היערויף: „איך דאנקע דעם מיניסטער דעם איננערן, דאס ער אויף מיינע אנפֿראגע מיט איינער זאָלכען שנעללען טהאט געאנטוואָרטעט האטטע.“

זאָמיט קאָננען נאך פֿיעלע איינוואָהנער צו איהרעם וואהלרעכטע געלאנגען, וועגן זיא איהרע פֿאָריעהריגען דירעקטען שטייערן ביז צום ערסטען אפּריל בעצאהלען.

דיעזעס מוטהיגע אויפֿטרעטען דעס נייען מיניסטערס טיסאָ האט אים רייכסטאגע זעהר איבערראשט, אונד זאָגאר דיא אייסערסט-לינקען פֿאנגען אן, מיט דעם נייען מיניסטעריאום צופֿריעדען צו זיין.

אויסווערטיגע פּאָליטיק.

אין דער בערלינער רייכסטאגס-זיטצונג פֿאָם 16-טען מערץ קאם דיא פֿעראָרדנונג דער רעגיערונג געגען דאס פּאַפּסטליכע שרייבען צור פֿערהאנדלונג (זיעהע נומ' 16 אונד נומ' 18). אין דיעזער פֿעראָרדנונג ווירד פֿאָר אללעס דען בישאָפֿען קיינע שטאאטס-אונטערשטיטצונג מעהר געגעבען, וויל דיא גייסטליכקייט געגען דיא שטאאטס-געזעטצע אונגעהאָרזאם איזט. דיא גייסטליכקייט אין דייטשלאנד וויל דעם פֿאָלקע מיט אללער געוואלט איינרעדען, דאס דיא רעגיערונג דיא קאטהאָלישע רעליגיאָן פֿערפֿאָלגען אונד פֿערניכטען וואָללע, אום זאָמיט דאס פֿאָלק געגען דיא רעגיערונג אויפֿצוהעטצען. —

ביי דיעזער זיטצונג וואר אויך פֿירסט ביסמארק; ער זאגטע: „דיעזעם פּאפּסטע, וועלכער פֿאָן דען שפּיטצבובישען גייסטליכען אונד יעזואיטען פֿערלייטעט ווירד, ברויכט מאן ניכט מעהר צו געהאָרכען, דיא רעגיערונג אונזערעס קאיזערס מוס איהרע פֿפֿליכט טהון, אום דיא דייטשע גייסטעס-פֿרייהייט געגען דען פּאפּסט צו שיטצען. וויר טהון דאס מיט נאָט פֿיר קאָניג אונד פֿאטערלאנד!“

האטטע. דיעזע אָפער איזט אויך דיא געשיכטע מיט דער מלכה שבא אונד מיט שלמה המלך (מלכים א׳ קאפיטעל י׳) געגרינדעט אונד דער שאָגע געזאנג דער מלכה שבא איזט גראָססארטיג דארגעשטעללט. דער קאיזער זעלבסט ליעס דיעזען יידישען יונגען אָפערן-דיכטער, נאמענס גאָלדמארק, צו זיך רופען, אום איהם זיינע אנערקעננונג אויסצודריקען.

אונזערע **טאבעללען** איבער דיא נייען מאסע אונד געוויכטע ווערדען מיט דעם מאָנטאג-בלאטטע פאָם 12. אפריל אן אונזערע נ׳ פרענומעראנטען פערזענדעט ווערדען. דיא טאבעללען ווערדען זעהר גענויא אונד פעהלער-פרייא זיין.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

ק ו ק ו ר ו ץ באנאטער 3.20 גולד׳ פער צאָלל-צענטנער אונד פער קאססא.

האפער 2.05—2 גולדען פער 50 פפד.

ק אָ ר ן 80-פפד. 3.60 גול.

ג ע ר ס ט ע 2.90—2.40 גולדען פער 72 פפד.

ו ו י י צ ע ן גענען דיא פאָריגע פרייז-נאָטירונג זינד דיא היינטיגען פרייזע אום 5 קר. געשטיגען. — פער פריה-יאהר 4.55—4.58 גולדען.

ה א פ ע ר פער פריה-יאהר 2.03—2.02 גול.

ק ו ק ו ר ו ץ פער מאי-יוני 3.26—3.24 גולד.

מ ע ה ל - פ ר י י ז ע (פער וויענער צענטנער זאממט זאק, פרייא אב פעסט) : נומ׳ 0 : 12 גולד. 70 קר., נומ׳ 1 12 גולד. 20 קר., נר׳ 2 : 11 גולד. 70 קר., נר׳ 3 : 10 גול. 80 קר. נר׳ 4 : 10 גולד. — קר., נר׳ 5 : 8 גולד. 70 קר., נר׳ 6 : 7 גולד. — קר., נר׳ 7 : 6 גול. 10 קר., נר׳ 8 : 5 גולד. 40 קר., נר׳ 8½ 5 גולד. 10 קר., פיינע קלייע 2 גולד. 40 קר., גראָבע קלייע 2 גולד. 20 קר.

ה י ל ז ע נ פ ר י כ ט ע : גראָסע ווייסע באָהנען 5¾, צוועדגעל 6½—6¼, לינזען 6—4½, ערבסען 5½—5¼ גול׳ פער צטר. גרויער מאָהן 11, בלויער 13 גול׳ פער מעטצען. הירזע-ברייז 5.50 גולד׳ פער צאָלל-צענטנער. הירזע (קאָלעש) 3—3.15 גולד. פער 82 פפד. — לייגזאמען 11½ גולד. פער 150 פפד. — האנפזאמען 3.20 גולדען פער 60 וויענער פפונד.

ע ר ד ע פ פ ע ל : מיטטלערע זאק-ווייזע 80 קר. — פרימא 1.30—1.40 גול׳ פער וויענער צטר.

א ו נ ש ל י ט ט (חלב), 26½—27 גול.

ש פ י ר י ט ו ס נייע מעטהאָדע 43—43½ קר. — פרעס-העפע-וואארע 44½—45 קר.

ר ע פ ס : פער 150 פפונד 9.75 גולד., קאָהל-רעפס 10—10½ גולד.

ר י ב א ל ראָהעס 16½, ראפפעל-ראפפינירט 19½ גולד., אים גראָסען 18½, נאפרא-פורנוי-אָל 21 גולדען.

צ ו ו ע ט ש ק ע ן. באָסנישע 15½, סערבישע 12—14 גול.

צ ו ו ע ט ש ק ע נ מ ו ס (לעקוואר) 14 גולד.

ה אָ נ י ג געלייטערטער 25—26, געלבער 24 גולד.

ו ו א כ ס. ראָהגעלבער 85—86 גולד׳. בעססערער 92—97 גולדען. —

ו ו י ק ע ן 4½ גולדען פער מעטצען.

מ אָ ה א ר 4¼ גולדען פער מעטצען.

ק נ אָ פ פ ע ר ן : א ו נ ג א ר י ש ע פרימא 24 גולדען פער קיבעל.

ק ל ע ע ז א מ ע ן : אונגארישע לוצערנע 27—27½ גול. פראנצאָזישער 42-43, ראָטהקלעע 30—31 גול. —

ו ו י י נ ש ט י י ן האָכרעדינער 33 גולד. —

פ א פ ר י ק א : אונגארישער פרעפארירטער 22—24 שאָטטען 50 גולדען. —

פ ע ט ר אָ ל ע א ו ם 11¾ גול.

פ ע ס ט ע ר ש ל א כ ט פ י ע ה-מ א ר ק ט. בייא דעם אם 11-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען וואָכען-מארקטע וואורדען פערקויפט 513 אָכסען דאס פאאר פאָן 145 ביז 295 גולד׳ 208 קיהע דאס פאאר פאָן 135—240 גולדען, 119 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 70—150 גולד., — שטיק שאפע פער צטר. — גולד. — ר י נ ד פ ל י י ש פער צענטנער 23 גולד. 50 קר. ביז 27 גולד. — קר.

ו ו י ע נ ע ר פ ר י י ז ע.

ר י ב אָ ל 17¾ גולד. לייגאָל 20½ גולד. —

פ ע ט ר אָ ל ע א ו ם 11 גולד. —

ש פ י ר י ט ו ס : פרוכט-שפיריטוס 42½ קר.

ו ו י י צ ע ן, פערקויפט 50000 צטר. פרייזע אום 10 קר׳ געשטיגען. באנאטער 85—86 פפד. 4.08—5 גולד׳ אין וויען פער מעטצען.

ק אָ ר ן עסטערייכישעס 80 - פפינדיג אין ו ו י ע ן 3.15—3.45 גולדען פער מעטצען.

ה א פ ע ר אונגארישער אב וויען 50-פפד. 2.24—2.36 גולדען פער מעטצען.

ק ו ק ו ר ו ץ סלאָוואקישער אב וויען פער צענטנער 3.08 גולד.

ג ע ר ס ט ע אונגארישע אין ו ו י ע ן 71-פפד. 2.70—3.15 גול׳ פער נאָרד עסטערייכישע מעטצען.

לאָטטא - ציעהונג פאָם 13. מערץ 1875.

אָ פ ע ן 13 86 72 22 43

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר״י רייז.

א נ צ י י ג ע ן.

הייראטהס-אנטראג.

איין שטודירענדער דער מעדיצין אן דער האָכשולע צו צ י ר י ך (שווייץ), 27 יאהרע אלט, ווינשט איין געבילדעטעס פרייליין, וועלכעס געניינט ווערע, אין ציריך מעדיצין צו שטודירען אונד איינע מיטגיפט פאָן מינדעסטענס 10-טויזענד גולדען האט, צו הייראטהען. אנטרעגע מיט פאָטאָגראפיע פערזעהען זינד דירעקט צו זענדען אן :

Sigmund Spierer, stud. med.
Zürich, Hottingen, Hofstrasse 33. Schweitz.

שטעללען-געזוך !

איין יונגער מאנן, דער זיך איין שאָנעס מאס פאָן טהעאָלאָגישען אונד פראָפאנען וויססענשאפטען איינען געמאכט האטטע, שאָן 3 יאהרע לעהרער איזט אונד אויך געגענווערטיג אלס זאָלכער אן איינער געמיינדע-שולע בעריטס איין יאהר פונגירט, דער דייטשען אונד העברעאישען, טהיילס אויך דער אונגארישען שפראכע מעכטיג, ווינשט אין איינעם רעליגיאָזען אונד סאָלידען הויזע אלס ערציהער אָדער אין איינער געמיינדע שולע אלס לעהרער פלאצירט צו ווערדען. דעמזעלבען שטעהען גוטע צייגניססע צור זייטע. - נעהערעס ערטהיילט אויס געפעלליגקייט הערר מ׳ בוריאן בוכדרוקער אונד בוכהענדלער אין פעסט.

קאָנקורז.

אין דער היעזיגען אָרטהאָדאָקסען קולטוס-געמיינדע, איזט דיא שטעללע פיר איינען שוחט ובודק אונד גוטען בעל תפלה מיט דעם יאהרעסגעהאלטע פאָן 300 גולדען נעבסט פרייער וואָהנונג אונד נעבענעמאָלומענטען צו בעזעטצען, רעפלעקטירענדע מיט קבלות פאָן אָרטהאָדאָקסען ראבבינען פערזעהען, זאָללען ביז ר״ח אייר הבע״ל צום פראָבעפאָרטראגע ערשיינען. נור דער אכצעפטירטע בעקאָממט רייזע-שפעזען.

ב א ל ק א ן (סאבאָלטשער קאָם.)

ד ע ר פ אָ ר ש ט א נ ד.

ק אָ נ ק ו ר ז.

בייא דער היעזיגען איזראעליטישען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס קאנטאָרס, דער צוגלייך שו״ב ומ״ץ זיין מוס, אם 15-טען אפריל ל. י. מיט דעם יעהרליכען געהאלטע פאָן 350 גולדען נעבסט פרייער וואָהנונג אונד זעהר גוטען נעבענאיינקינפטען צו בעזעטצען. רעפלעקטירענדע האבען צייגניססע לענגסטענס ביז 1-טען אפריל פערזאָנליך פאָרצולעגען, וויל פראָבע-פאָרבעטען אונבעדינגט פערלאנגט ווירד. רייזעשפעזען ווערדען נור דעם אכצעפטירטען פערגיטעט.

רומא (סירמיען) אים מערץ 1875.

י אָ ז ע ף ש ט י י נ ע ר,
קולטוס-פאָרשטאנד.

פיר אנגאָנצען איזט רעדאקציאָן ניכט פעראנטוואָרטליך

פרוכטפרייז-טאבעללע

פ ר י כ ט ע	קוואליטעט געוויכט	פער צאָלל-צטר.
ווייצען, באנאטער	84	4.30—4.40
״ ״	85	4.45—4.55
״ ״	86	4.60—4.65
״ ״	87	4.65—4.70
״ ״	88	4.75—4.85
״ ״	89	4.85—4.90
״ טהייס	84	4.35—4.40
״ ״	85	4.50—4.60
״ ״	86	4.65—4.75
״ ״	87	4.80—4.85
״ ״	88	4.85—4.95
״ ״	89	4.95—5.—
״ פעסטער באָדען	84	4.25—4.35
״ ״	85	4.45—4.55
״ ״	86	4.60—4.65
״ ״	87	4.70—4.75
״ ״	88	4.80—4.90
״ ״	89	4.90—4.95
״ וויעסעלבורגער	84	4.35—4.45
״ ״	85	4.55—4.65
״ ״	86	4.70—4.80
״ ״	87	4.85—4.90
״ ״	88	4.95—5.—
״ ״	89	5.——5.10
		פער מעטצ׳
קאָרן	80	3.70—3.60
גערסטע מאלץ	72	3.10—2.70
״ פוטטער	72	2.60—2.50
האפער	50	2.15—2.05
קוקורוץ באנאטער	פער מעטצען	3.10—3.15
אנדערע גאטטונג	צענטנער	3.——3.05
היירע	75	3.10—3.—

ק ו ר ז - ט א ב ע ל ל ע פ אָ ם 13 מ ע ר ץ

ב א ל ל ע נ - מ ע ה ל	פל׳	קר׳
נומער 0	22	50
״ 1	21	60
״ 2	20	70
״ 3	19	10
״ 4	17	70
״ 5	15	40
״ 6	12	40
״ 7	10	80
״ 8	9	50
״ 8½	9	—

ג ע ל ד - ק ו ר ז	פל׳	קר׳
זילבער-אגיא	104	55
דוקאטען	5	24
עסטרייך-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	8	88
נאפאלעאנדאר	8	88
פרייסישע טהאלער (קאססענאנווייזונגען)	1	63
רוסישע רובעל	1	54

לאָזע.	פל׳	קר׳
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	138	50
דעטטא צו 50	131	25
1860-ער גאנצע לאָזע	112	35
דעטטא פינפטעל	115	50
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאָזע	104	50
1839 ראטהשילד-לאָזע גאנצע	273	—
דעטטא פינפטעל	248	—
קאמא רעגולירונגס	21	50
קרעדיט-לאָזע	169	—
טריעסטער לאָזע פער 100 גולדען	109	—
טריעסטער לאָזע פער 50	53	50
דאָנאו-דאמפפשיפפאהרטס-לאָזע	94	75
פאלפי צו 40 גולדען	34	50

	פל׳	קר׳
פאלפי צו 40 גולדען ק. מ.	27	25
קלארי צו 40 ״ ״	27	50
סט. גענאיס צו 40 ״ ״	27	50
[illegible] צו 40 ״ ״	27	75
ווינדישגרעטץ צו 20 גולדען ק. מ.	20	50
וואלדשטיין צו 20 ״ ״	23	25
קעגלעוויטש צו 10 ״ ״	13	75
רודאלף-לאָזע צו 10 ״ ״	13	75
סטאניסלויער צו 20 ״ ״	15	—
אינסבריקער לאָזע	17	25
זאלצבורגער לאָזע צו 20 גולדען	16	75
קראקויער לאָזע	16	25
טירקען לאָזע	56	50
דעטטא 120 פראנקס איינצאהלונגען	—	—
אונגארישע פרעמיען-לאָזע א 100 גולדען	83	50
דעטטא צו 50 גולדען	82	50
וויענער-לאָזע	106	—

ווערטה-פאפיערע.	פל׳	קר׳
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	78	50
טעמעשוואר-באנאטער	76	75
זיעבענבירגישע	76	50
גאליציש	85	80
בוקאווינער	83	50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	99	75
וויינצעהענט-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	74	25
פעסטער שטראסען-באהן	248	—
אָפנער שטראסענבאהן	76	—
מוניציפאל-באנק	27	75
אנגלא-באנק I. עמיסיאן	19	—
אונגארישע באָדען-קרעדיט	48	25
שפאר- אונד קרעדיט-פעראיין	49	—
אונגארישע קרעדיט-באנק	220	—

	פל׳	קר׳
פעסטער קאממערציאל-באנק	765	—
פעסטער געווערבע-באנק	325	—
פראנקא-אונגארישע	63	—
אינדוסטריע-באנק-אקציען	54	—
אָפנער קאממערציאל-באנק	158	—
לאנדעס צענטראל-שפארקאססע	84	75
אָפנער בירגערליכע	—	
פעסטער ערסטע פאטערלענדישע	[illegible]	—
פעסטער פארשטעדטישע	47	50
פעסט-אָפנער הויפטשטעדטישע	152	—
דעטטא צווייטע עמיסיאן	—	—
פאנדבריעפע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	86	75
דער אונגארישען היפאטהעקען-באנק צו 5 איינהאלב פערצענט	87	75
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פערצענט	86	50
דעטטא צו 6 פערצענט	87	75
דער פעסטער קאממערציאל-באנק	88	25
קעטטען-בריק-אקציען	85	50
נארד-אסט-באהן	121	—
אלפאלד-פיומאנער	132	50
אונגארישע אסטבאהן	54	75
טהייס באהן	197	—
זיעבענבירגער באהן אקציען	131	50
קאשוי-אדערבערגער באהן אקציען	133	75
פראנץ-יאזעפ באהן אקציען	168	25
קארל-לודוויג-באהן אקציען	230	25
לעמבערג-טשערנאוויטץ-יאסי באהן	144	50
קרעדיט-אקציען	237	50
באנק-	961	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.   Budapest, 1875. Druck v. Moritz Burian, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

מיססע, דאמיט דאס מעער דען טונגעל ניכט איינדריקען אונד איבערשוועממען קאָננע? — דעריעניגע בעריהמטע געלעהרטע, וועלכער איינסט דאס מיטטעללענדישע מיט דעם ראָטהען מעערע פערבונדען האטטע, בערעכנעטע, דאס דיעזע דיקע צווישען וואססער אונד טונגעל בלאָס 50 פוס בעטראגען מוס. דיא פראגע בלייבט אבער, אָב ביים באָהרען ניכט אירגענד איין לאָך אים אָבערען טהיילע דעס טונגעלס ענטשטעהען ווירד, זאָ דאנן דאס מעערוואססער היניינשטירצען קאָננטע? מאן וויללדאהער ציערסט פאָלגענדען פערזוך מאכען: פאָן דער זייטע פראנקרייכס אונד פאָן דער זייטע ענגלאנדס ווירד צו גלייכער צייט דיא ארבייט אונטער דעם מעערע בעגאָננען אונד צוואר אין דער שמאלסטען מעערעס-שטעללע אין געראדער ריכטונג, זאָ דאס דיא פראנצאָזישען אונד ענגלישען ארבייטער אונטער דעם מעערע זיך ענטגעגענקאָממען ווערדען. דיעזער טונגעל ווירד אנפאנגס בלאָס איין שמאלעס 5 מיילען לאנגעס לאָך זיין, אָהנע דאס נאָך איינע אייזענבאהן דורכפאהרען קאָננטע. געלינגט נון דיעזע שמאלע דורכבאָהרונג, דאנן ווירד ערסט איים דיעזעם דורכגעבאָהרטען לאָך איין ברייטער אייזענבאהנ-טונגעל געמאכט. — מיט דער ערסטען דורכבאָהרונג גלויבט מאן אין צווייא יאהרען פערטיג צו זיין אונד מיט דעם אייגענטליכען טונגעל-איסבויא ווירד מאן ערסט נאָך וויטערען פיער יאהרען פערטיג ווערדען קאָננען. יעדעס ארבייטס-יאהר קאָסטעט 10 מילליאָנען גולדען אונד זאָמיט ווירד דאס גאנצע 60 מילליאָנען קאָסטען, איינע האלבע מילליאָן האט בערייטס ראָטהשילד פאָרגעשטרעקט. — דאס באָהרען אונטער דעם מעערע ווירד מיט איינער גראָסארטיגען באָהר-מאשינע פאָר זיך געהען, יעדע שטונדע באָהרט זיא איינע ענגלישע מיילע, נור האט מאן אימער דאמיט פיעל צו טהון, דאס העריוס-געבאָהרטע לעהם אָדער דיא העריוסגעבאָהרטען שטיינע פאָרטצושאפפען. ווענן וויר אלזאָ אננעהמען, דאס זיך דיא באָהר-מאשינע שאָן 2½ ענגלישע מיילען איינגעבאָהרט האבען ווירד, זאָ איזט דעסטאָ שוויעריגער צו פערשטעהען, וויא מאן אימער דיא העריוסגעבאָהרטען ערד-שטיקע וויעדער העריוספיהרען זאָלל? — וויר זינד נון זעהר נייגיעריג, וויא דיעזעס וועלט-וואונדער דער מענשליכען קונסט צור אויספיהרונג קאָממען ווערדע? —

* (איין ראָמאן אים רייכסטאג.) דיא עהען ווערדען ניכט מעהר אים הימעל געשלאָססען; זאָנדערן אים אונגארישען רייכסטאגע. פאָרגעסטערן זאס נעמליך איין שאָנעס פריילין אויף דער גאלעריע דעס אונגארישען רייכסטאגעס, אום דיא פערהאנדלונגען אנצוהאָרען. איין יונגער לאנדטאגס-רעדנער דעפוטירטער נוקטע היניף, זאה דאס שאָנע מעדכען, פערליעבטע זיך — אונד געסטערן האט דיא פערלאָבונג שטאטטגעפונדען! —

* (איינע הייטיגע נאכריכט מעלדעט,) דאס קאיזער פערדינאנד מיט דעם „שטערבע-סאקראמענטען" פערזעהען וואורדע.

* (סאללאָשער ראבבינער געשטארבען!) צום שלוסע אונזערעס בלאטטעס ערהאלטען וויר וויעדער פאָם הערין עזריאל נייפעלד אויס נאָדי-סאללאָש (אונגאטשער קאָמיטאט) דיא ערשיטטערנדע נאכריכט, דאס וויר לידער וויעדער איין גראָסעס נר ישראל פערלאָרען האבען: הרב הגאון הגדול הצדיק הטהור ר' שמואל שמעלקא רב אב"ד דק"ק סולייש (סאללאָש) איזט פאָרגעסטערן פריה נפטר געוואָרדען; דער טהייערע פערבליכענע וואר פריהער ראבבינער אין באלקאן אונד געהאָרטע צו דען גראָסטען לומדים אין אייראָפא וויר האבען זאָמיט אין וועניגען טאגען צווייא הערבע פערלוסטע ערליטטען. קוים האטטע זיך דאס גראב איבער דעם טהייערן הינגעשיעדענען אין לעמבערג געשלאָססען, מוסטע שאָן איינער אונזערער גאונים אין אונגארן איהם נאכפאָלגען! — הה! אם בארזים נפלה שלהבת, מה יעשו איזובי הקיר? —

געשעפטסבעריכט.

פאָם פעסטער יאָזעפי-מארקט.

אונזערע לעזער זינד שאָן דאראן געוואָהנט, דאס וויר דען מארקט-בעריכט אימער מיט דעם זאטצע בעגיננען, דאס וויר אייגענטליך גאר קיינען מארקט האטטען, ווענן דעם איינ-גאנגעס אויף דער דאָנוי-דאָנמטען נאָך קיינע שיפפע קאָממען, וועסהאלב דיעסמאל וועניג קייפער אונד וועניג וואארע אנגעלאנגט וואָרען, אין מעהל אונד אין וואָללע זינד וואָהל קיינע שלעכטע געשעפטע געמאכט וואָרדען, אבער אין לעדער, פעלצ-וואארען, האנף, ווין אונד אָל וואר גאר קיין מארקט.

דיא גראָס-הענדלער האטטען אין איהרעם מאנופאקטור-וואארענגעשעפטע גאר וועניג צו טהון, דיא קאססירע ברויכטען זיך וועגען דעם פיעלען געלד-צעהלענס ניכט צו בעקלאגען, דא מאן וועניג איינצאהלטע. וואָהער זאָלל אויך דער געוואָלבער אויף דעם לאנדע געלד הערנעהמען, ווענן אונטער דען בויערן דיא גראָסטע געלד-נאָטה הערשט? דיא גראָס-הענדלער ווירדען שאָן איהרע וואארע ביללינ געבען, ווענן נור קייפער דא ווערען!

נור אין בייערנ-וואארען אונד אין קורענט-וואארען וואורדען איינינע געשעפטע געמאכט. קאָטטאָנעריען, באטטיסטע, קאָטטאָנטיכעל אונד טוכ-וואארען וואורדען צימליך פיעל פערקויפט.

שאפוואָללע: זייט נייא-יאהר וואורדען היער אכט-טויזענד צטר' וואָללע פערקויפט אונד צוואר מייסטענס אן מיליטערטוכ-ליעפעראנטען. בייא דעם יעטציגען יאָזעפי-מארקט וואר איין לאגער שאפוואָללע פאָן 12000 צטר. אונגארישען אונד 3000 צטר. רוסישען. פאָן דען אונגארישען וואָללען וואורדען 5000 צטר. פערקויפט אונד צוואר 2000 צטר. איינשורען, 1500 צטר. צווייש ורען אונד 1500 צטר. אנדערע גאטטונגען. דיא אים מארקטע בעצאהלטען פרייזע וואָרען פאָלגענדע: איינשורען, טוכוואָללען, פיינע 133—135 גול., מיטטעלפיינע 118—120 גול. מיטטלערע 94—104 גול., געריננערע 86—90 גולד., באטשקער איינשורען 74—78 גולד., זאנדוואָללען, בעססערע 70 — 72 גול., געריננערע 64—68 גול. צווייש ורען, ווינטער- אונד זאָממערוואָללען, פיינע ווייסע געבירגסוואָללען 98—108 גול., טהיים-, בעססערע 90—92 גולד., געריננערע 87—88 גולדען, היטוואָללען, מיטטלערע 85—90 גול. געבערוואָללען פיינע 64—68 גול., גערבער-צאקעל אונד ציגאיא 43—53 גולדען, ציגאיא, זיעבענבירגער פרימא צו 108—109 גולד.

שליוואָוויטץ איזט נור וועניג צו געפיהרט וואָרדען, הייעריגער ווירד אויף 22—25 גול. געהאלטען. אלטע וואארע 26 — 30 גול., עכטער טרעבערן 23—25 גול., טרעבערנ-דורכציג 14—16 גיל. יע נאך קוואליטעט.

ווייג-געשעפט. וויל קיינע שיפפפאהרט וואר, קאָננטען אויס דען דאָנוי-געגענדען קיינע וויינע צוגעפיהרט ווערדען. פער אייזענבאהן וואורדען איים ווערשעטץ אונד גראָסוואָרדיין בלאָס איינינע הונדערט איימער אָרדינערע ווייסווייגע צום פערקויפע געבראכט, וועלכע צו 6,75—8 גולדען פערקויפט וואורדען, אים אללגעמיינען געהט דאס וויינגעשעפט שלעכט. דיא פרייזע זינד האָך אונד פינדען דאהער וועניג קייפער. — פאָן ראָטהוויינען וואורדע סעגסארדער געקויפט אונד צוואר צום פרייזע פאָן 10—20 גולד. אָפנער ראָטהער פאָן 12—25 גולד. ערלויער אונד ווישאָנטאער פאָן 15 — 25 גולד. — וויים-וויינע אָרדינערע גאטטונגען בראכטע מאן איים סירמיען באראניא, ווערשעטץ זיעבענבירגען אונד גראָס-וואָרדיין. בעססערע גאטטונגען קאמען איים ערמעללעק, סילאדי-שאָמליאָ אונד טאשנאד. דיא פרייזע שטעללטען זיך פאָן 7—9 גול' פער עסטערייכישען איימער. אויך אָפנער וויי-סוויינע ווערדען פאָן 10—15 גול' געקויפט. — סאמאָראָדנער וויינע 35 ביז 60 גול' פער פאס (2¼ איימער.) — אויסבריך פאָן 60—120 גול' פער פאס.

האנף. דיא פרייזע שטעללטען זיך פאָלגענדערמאסען: ראָההאנף 16,75—19,50 גול., שפיטצ-

---

איינע שטונדע שפעטער בעפאנדען זיך דיא בידען רייזענדען מיט איהרען מיל-טהירען וויעדער אויף דער ריקרייזע. נאכדעם דיא האהלע וויעדער אויף יענע געהיימניספאללע ווייזע געשלאָססען וואורדע.

II. אים וואלדע.

אין דיעזעם קאפיטעל וואָללען וויר ערצעהלען, וואס זיך אם 13. אָקטאָבער 1767 נאכמיטטאגס אים וואלדע בייא קאמיניעטץ אין פאָדאָליען בעגעבען האט.

נעהמען וויר דיא לאנד-קארטע צור האנד, לענקען וויר דען פינגער אן יענע שטעללע, וואָ אים אָסטען דיא בוקאָווינא אן גאליציען גרענצט, רעכטס פאָן דיעזער שטעללע נאָך אָסטען ליעגט פאָדאָליען, וועלכעס יעטצט שאָן אן רוסלאנד געהאָרט אונד דיא הויפטשטאדט היעסאָן איים קאמיניעטץ. דיעזע שטאדט ליעגט אם פלוססע סמאָטריצא, וועלכער זיך אין דען פלוס דניעסטער ערגיעסט.

טיעף אים וואלדע בייא קאמיניעטץ אן דער סמאָטריצא לאגען צו דער אָבען בעצייכנעטען צייט זעכס בעוואפפנעטע מעננער. וועלכע אויף יעמאנדען לויערטען. אויף יעדע 50 שריטטע וואָרען 2 בעוואפפנעטע מעננער הינטער איינעם נעבישע פערשטעקט.

עס וואָרען 6 בויערן איים פאָדאָליען. וועלכע וואָהל ניכט דאס אויסועהען פאָן רייבערן האטטען, זיא וואָללטען אויך ניעמאנדען בערויבען, אבער אויף איינע פערזאָן לויערטען זיא. וועלכע זיא לעבענדיג איינפאנגען וואָללטען, דא זיא היעצו נעדוננען וואורדען.

פאָן דען צווייא ערסטערען, וועלכע אים הינטערהאלטע וואָרען, זאגטע דער יינגערע צום עלטערן: „איוואן!

וויר וואַרטען צו לאנגע, זיא ווירד פיעללייכט דאָך ניכט קאָממען."

„שוויינ באזיל! וויר מיססען דאס טהון, וואס דער גנעדיגע הערר בעפאָהלען האטטע."

„וויא איזט אבער, ווענן יעמאנד דיא גרעפין געווארנט האט, דאס זיא היישע דורך דיעזען וואלד ניכט דיא ריקרייזע נעהמען זאָלל?"

„באזיל! דוא האסט וואהרשיינליך קיינען מושה אונד וויללסט שאָן צוריקלויפען. — בורשע! איך צייגע דיך אן!"

„מושה? — מושה האבע איך גענוג, דוא ווירסט זעהען, וואס איך בייא אנקונפט דער גרעפין איים שטאנדע בין!"

„וויר ווערדען זעהען, נור פערגיס ניכט, דאס זיא לעבענדיג איינגעפאנגען ווערדען מוס."

„איך וויים דאס. אבער זאגע מיר איוואן. וואס ווירד דער גנעדיגע הערר מיט דער גרעפין מאכען, ווענן וויר זיא איהם איבערברינגען?"

„ער ווירד זיא אויסליעפערן דעם פירסטען רעפנין אין ווארשויא."

„ווער איזט דיעזער פירסט רעפנין?"

„דער רוסישע געזאנדטע אם האָפע אונזערעס קאָניגס פאָן פאָלען."

„ווארום ווירד דיא גרעפין ניכט ליעבער אונזערעם פאָלנישען קאָניגע אויסגעליעפערט?"

„דוממער יונגע! וויל זיא פיר דיא זעלבסטשטענדיגקייט פאָלענס אונד גענען דאס אונס בעדריקען וואָללענדע רוסלאנד קעמפפט, זאָלל מאן זיא גאר דעם פאָלנישען קאָניגע זעלבסט אויסליעפערן!"

„וויא דארף אלזאָ אונזער קאָניג צוגעבען, דאס מאן אין זיינעם רייכע איינע פאָלנישע טרייע גרעפין אן רוסלאנד אויסליעפערע?"

„אונזער קאָניג מוס זאָ טאנצען, וויא איהם רוסלאנד פאָרשפיעלט. וויל ער אָהנע דיא רוסישע קאיזערין גיעמאלס קאָניג אין פאָלען געוואָרדען וועריע."

„זאָמיט איזט אלזאָ דער רוסישע געזאנדטע אונזער אייגענטליכער בעהערשער."

„דוא האסט לידער רעכט!"

„אונד וואס מיינסט דוא איוואן, וואס ווירד מיט דיעזער גרעפין קאסאקאָווסקא געשעהען, ווענן זיא דער רוססע אין זיינע געוואלט בעקאָממט?"

„זיא ווירד נאך סיביריען וואנדערן."

„ווער וויר ניכט פאָלנישע בויערן? ווארום זאָללען וויר אלזאָ איינע פאָלנישע גרעפין פאנגען אונד נאָך צו איהרער פערניכטונג בייטראגען?"

„שוויינ יונגע! מיר איזט עס אללעס איינס, אָב פאָלניש אָדער רוסיש. וויר בויערן ווערדען פאָם פאָלנישען אדעל עבענזאָ אונטערדריקט וויא פאָן רוסלאנד. רוסלאנד צאהלט אונס אונד פירס געלד וויל איך מיינען איינענען פאטער אויסליעפערן . . ."

פלאָטצליך האָרטע מאן דאס העראנקאָממען פאָן פפערדען, דיא 6 מעננער האבען צו פפייפען אנגעפאנגען. דארויף קראכטען דיא פיסטאָלען אונד 6 מעננער שטעללטען זיך דען רייטערן אין דען וועג.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

אין נר׳ 19 מעלדעטען וויר, דאס פראנקרייך אין דייטשלאנד פיעלע מיליטערישע פפערדע איינקויפען וואָללטע, וואָרויף אבער דאנן דייטשלאנד דיא פפערדע-אויספוהר נאך פראנקרייך פערבאָטען האטטע; געסטערן ווירד נון אויס לאָנדאָן טעלעגראפירט, דאס דייטשלאנד אין ענגלאנד זעהר פיעלע פפערדע איינקויפען לאָססט. וויא מאן אלזאָ זיעהט, דענקט מאן אין פראנקרייך אונד אין דייטשלאנד נאָך אימער אָן דיא מאָגליכקייט איינעס באלדיגען קריעגעס. —

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (איינע קאיזער-רייזע נאך גאליציען.) וויא דיא וויענער „טאגעס-פרעססע" מעלדעט, ווירד קאיזער פראנץ יאָזעף אים זאָממער, געגען מאָנאט אויגוסט, איינע רייזע נאך גאליציען אונטערנעהמען.

* (קאיזער פערדינאנד.) אויס פראג ווירד פאָלגענדעס טעלעגראפירט: קאיזער פערדינאנד איזט זייט זאמסטאג אם לונגען-קאטאררהע ערקראנקט, וועלכער ביי דעם האָהען אלטער דעם קאיזערס אנפאנגס געפעהרליך וואר: אינצווישען איזט יעדאָך איינע בעססערונג איינגעטרעטען.

* (איינע פערבאָטענע צייטונג.) דיא צייטונגען אין אונגארן האבען מעהר פרייהייט אלס דיא אין באָהמען. דיא נייאיגקייט „אין קאיזערליכער פאטש", וועלכע וויר אין פאָריגעם בלאטטע בראכטען, בראכטען היער אללע היעזיגע צייטונגען, אָהנע דאס מאן איהנען איין הינדערניס אין דען וועג געלעגט העטטע: אבער איינע פראגער צייטונג, וועלכע עבענפאללס דיעזע נייאיגקייט בראכטע, וואורדע מיט בעשלאג בעלעגט אונד דיא הערויסגאבע דערזעלבען וואורדע פערבאָטען, וויל דאדורך איין מיטגליעד דעם קאיזערליכען הויזעס בעליידיגט וואורדע. (וויר פאנדען היער׳ן איינען גוטמיטהיגען וויטץ דעם קאיזערס אונד קיינע בעליידיגונג.) —

* (פירסט ביסמארק) האט זיך דיא זאכע איבערלעגט אונד דאנקט ניכט אב. וויא עס הייסט, ווירד אויס דעם פירסטען ביסמארק באלד איין הערצאָג ביסמארק ווערדען, דא איהן קאיזער ווילהעלם צום הערצאָג פאָן לויענבורג ערנעננען ווירד. — ביסמארק! דוא האסט עס וויט געבראכט!

* (דער יידישע דעפוטירטע האָרן) איזט נון ווירקליך שטאאטס-סעקרעטער געוואָרדען. ער האט בערייטס זיינע שטעללע אנגעטרעטען. וויר קאָננען זאגען, אונגארן האט איינען יודען אלס צווייטען מיניסטער אנגעשטעללט. דענן דער שטאאטס-סעקרעטער איזט דער אייגענטליכע לייטער אין יעדעם מיניסטעריאום. — דאס קאָניגליכע האנד-שרייבען, וואָמיט העררן האָרן צום שטאאטס-סעקרעטער ערנאננט ווירד, איזט געסטערן אים אונגארישען אמטס-בלאטטע ערשיענען. עס לויטעט: „איבער פאָרטראג מיינעס אונגארישען מיניסטערס פיר אקערבוי, געווערבע אונד האנדעל ערנעננע איך היעמיט דען רייכסטאגס אבגעאָרדנעטען עדוארד האָרן צום שטאאטס-סעקרעטער דעס ערוועהנטען מיניסטעריאומס. וויען דען 14-טען מערץ 1875. פראנץ יאָזעף מ. פ. — באראָן לודוויג שימאָני מ. פ." — וועגען דיעזעס אנטריטטעס זיינעס נייען אמטעס מוסטע העדר האָרן פאָן זיינער דעפוטירטען-שטעללע אבדאנקען, עבענזאָ וויא עס טיסאָ געטהאן האט — אונד דען וועהלערן אין וואג-ניישטאדטל שטעהט עס פריי, איהן נאָכמאלס צו וועהלען. — (דיעזע מעלדונג וואורדע געסטערן אים רייכסטאגע פאָם פרעזידענטען געמאכט.)

* (דיא „ליבעראלע-פארטייא.") דיאיעניגען רעכטען אונד לינקען דעפוטירטען, וועלכע זיך דער ליבעראלען פארטייא אנגעשלאָססען האבען, מוסטען אייגענהענדיג איהרען נאמען אין דאס פערצייכניס דיעזער נייען פארטייא איינטראגען. ביז פאָרגעסטערן האבען שאָן 205 דעפוטירטע איהרע נאמען אלס מיטגליעדער דיעזער נייען פארטייא איינגעשריעבען — אונד זעלבסט פראנץ דעאק ליעס זיך דאס פערצייכניס-בוך אין זיין צימטער ברינגען, וואָ ער אייגענהענדיג זיינען נאמען איינגעשריעבען האטטע. — דיא מעהרהייט דיעזער פארטייא האט ביז יעטצט זיינען נאמען געטראגען, אינדעם זיא זיך „דעאק-פארטייא" נאננטע, אונד נון איזט יעטצט זיין נאמען מיט איינעם נייען פערטישט וואָרדען, אונד דאָך איזט ער זעלבסט דיעזער נייען פעראייניגטען פארטייא ביינעטרעטען! דאס בעוויזט, וויא גערנע ער זעלבסט זיינען נאמען אָפפערט וועגען דעם פריעדענס אונד וועגען דער פעראייניגונג.

* (דיא פאמיליע „אנשפאך".) וועלכע מיט ראָטהשילד אנפערוואנדט אונד איינע דער ערסטען איזראעליטישען פאמיליען אין פאריז איזט, וואורדע יעטצט דורך איין אונגליקס-פאלל אין טיעפע טרויער פערזעטצט. דאָנגערסטאג אבענד וואורדע נעמליך פריילין אנשפאך, איין בילדשאָנעס קוים 20 יאהרע אלטעס מעדכען, פאָן איינעם וואגען איבערפאהרען, וואָרויף זיא גלייך געשטאָרבען איזט. דער פאטער, וועלכער עבען פאָן איינער רייזע נאך הויזע קאם אונד זיינע טאָכטער ערוואַרטעטע, מוסטע נון זעהען, וויא מאן זיא איהם טאָדט נאך הויזע בראכטע. —

* (זעלבסט-מאָרד איינעס אָבער-נאָטאָרס.) דער אָבער-נאָטאָר דעס אראדער קאָמיטאטעס האט זיך פאָריגע וואָכע ערשאָססען. מאן האטטע דיעזען נאָטאָר פיר איינען זעהר בראווען אונד עדלען מאנן געהאלטען — אונד נון שטעללט עס זיך הערויס, דאס פאָן דען געלדערן, וועלכע ער פערוואלטעטע, מעהרערע טויזענדער פעהלען. —

* (דיא אייזענבאהן אונטער דעם מעערע.) שאָן אם 1. מאי דיעזעס יאהרעס ווירד דער אייזענבאהנ-בוי צווישען ענגלאנד אונד פראנקרייך אינטער דעם מעערע אין אנגריפף גענאָממען ווערדען. וויר האבען פאָר איניגען מאָנאטען מעהרערע בעלעהרונגען אונד אויפקלערונגען איבער דיעזעס נייע וועלט-וואונדער געבראכט. ענגלאנד ווירד נעמליך פאָן פראנקרייך דורך איין מעער געטרעננט, וועלכעס אן דער שמאלסטען שטעללע 20 ענגלישע מיילען ברייט איזט (1 ענגלישע מיילע איזט ¼ דייטשע מיילע, אונד זאָמיט איזט דיעזע שמאלע שטעללע נור 5 דייטשע מיילען ברייט.) אונד נאָך זייט נאפאָלעאָן דעם ערסטען ווירד דאריבער נאכגעדאכט, וויא מאן צווישען פראנקרייך אונד ענגלאנד אויך מיט וואגען פאהרען קאָננטע. — אים יאהרע 1802 וואָללטע מאן מיט הילפע נאפאָלעאָנס דעם ערסטען איינע פינף דייטשע מיילען לאנגע בריקע איבער דאס מעער צווישען פראנקרייך אונד ענגלאנד בויען — אונד שאָן פאָר 25 יאהרען איזט איין פראנצאָזע מיט דעם געדאנקען אויפגעטרעטען, ליעבער איינען פינף דייטשע מיילען לאנגען אונטער-זעעאישען טוננעל צו ערריכטען, אונד דיעזער געדאנקע קאָממט ערסט יעטצט צור אויספיהרונג. מאן האטטע זיך שאָן איבערצייגט, דאס דיא טיעפסטע שטעללע דיעזעס שמאלען מעערעס נור דיא טיעפע פאָן 180 פוס האט אונד ווען מאן דאהער 230 פוס אונטער דעם מעערע איינען טוננעל באָהרען קאָננטע, זאָ קאָננטע מאן גאנץ טראָקען אונטער דעם מעערע פאָן ענגלאנד נאך פראנקרייך פאהרען. נון וואר אבער דיא פראגע, אָב דיא ערדע אונטער דעם מעערע ניכט וואססעריג אָדער מאָראסטיג איזט, וואס דעם טוננעל-בויע זעהר הינדערליך וועררע? — אונד זיעהע! מאן איבערצייגטע זיך, דאס דיא ערדע אונטער דעם מעערע אויס האַרטעם קאלקשטיינבאָדען בעשטעהט, דען מאן דורך מאשינען זעהר לייכט דורכבאָהרען קאָננטע. נון ענטשטאנד אבער איינע צווייטע פראגע, וויא דיק דיא ערדע צווישען דעם מעערעס-גרונד אונד צווישען דעם טוננעל זיין

פאָלליעטאָן(*.

דיא סאבבאטהיאנער.

(1-טע פאָרטזעטצונג.)

שמעון לוצאטו טהאט, וויא איהם בעפאָהלען וואורדע, ער פאנד דאס לייכטע פאס, אין דיעזעם וואר איינע בלעכביכסע אונד אין דערזעלבען איינע פערגאמענט-ראָללע, וועלכע דיא ביידען אנרעכטיג קיסטען אונד אויף דיעזער ראָללע וואר אין העברעאישער שפראכע דיא פאָרשריפט פאָן שבתי צבי.

דיעזע פאָרשריפט לויטעט אין דייטשער איבערזעטצונג פאָלגענדערמאססען:

„פריעדע אונד זעגען דעם הויזע איזראעל! ווענן איהר דיעזע וואָרטע לעזעט, בין איך שאָן לענגסט איינגעגאנגען אין דיא פערזאממלונג דער פראָממען, איך בליקע פאָן יענזייטס מיט וואָהלגעפאללען אויף יענע הערניעדער, וועלכע מיינער לעהרע טרייא געבליעבען זינד, בעזאָנדערס אבער אויף איך, דיא אין דיעזע האָהלע קאמעט, אום זיך איבער מיינען לעטצטען וויללען צו אונטעררריכטען. איך האבע וועהרענד מיינעס אירדישען לעבענס גראָססע שעטצע געזאממעלט. אבער נור צו איינעם היילינגען צוועקע. דענן פיר געלד קאנן מאן זיך זעהר פיעלע אנהעננער אונד פריינדע פערשאפפען. איך וויים, איהר ווערדעט פאָן דען יודען, וועלכע טרייא איהרער גמרא בלייבען, פערשטאָססען אונד פערפאָלגט זיין, דארום קאָננט איהר דאס געלד צום שוטצע זעהר גוט געברויכען. איינען אָבער-בעפעהלס-האבער איבער דיעזען שאטץ זאָללט איהר אויף פאָלגענדע וויזע ערנעננען: זוכעט אונטער דענען, דיא איהר קעננט, איינען מאנן, דער מיין אנדענקען היילינט אונד דער מיינער לעהרע מיט גאנצער זעעלע צוגעטהאן איזט. ער זייא פראָמם אונד געלעהרט, איין מייסטער אין דער היילינגען וויססענשאפט דער קבלה אונד איין פיינד דער גמרא. דאס וואָרט, וועלכעס פאָן זיינען ליפפען פליעסט, מוס זיס זיין וויא מילך אונד האָניג. איין אנדערעסמאל מוס עס אבער זיין וויא שטורם אונד פייער. ער מוס שאָן אין יאהרען פאָרגעריקט זיין אונד קיינע ליידענשאפטען מעהר האבען, דאמיט איהן ניכט יוגענדליכע לייכטפערטיגקייט צו איינעם פעהלשריטטע הינרייסט. ענדליך זאָלל ער פאָן האָהער אבשטאממונג זיין אונד דאבייא אבער דאָך שאָן דען דרוק דער ארמוטה עמפפונדען האבען. — האבט איהר איינען זאָלכען מאנן געפונדען אונד ער דאנן איינוויללינגט, דען קאמפף מיט אונזערען פיינדען אויפצונעהמען, דאנן איזט ער דער אָבער-בעפעהלס-האבער אונד איהר זייד זיינע שאטצ-מייסטער; דענן ער זעלבסט דארף פאָם אָרטע דעס שאטצעס דאָך ניכטס וויססען. ווער דיעזער מיינער פאָרשריפט ניכט געהאָרכט, זייא פערפלוכט אויף ביידען וועלטען, אונד ווער געהאָרכט, אויף דען קאָממע גאָטטעס-זעגען. — ה׳ תל״ה ליצירה: שבתי צבי."

נאך דעם פערלעזען דיעזער שריפט בליעבען ביידע שטילל אונד נאכדענקענד; יעדער דאכטע דאריבער נאך, ווען מאן צום אָבער-בעפעהלס-האבער וועהלען זאָלל. ענדליך אין איינעם אונד דעמזעלבען אוגענבליקע ערהאָבען זיך ביידע מיט דעם רופע: „איך האבע איהן געפונדען!"

„שמעון! האסט דוא ווירקליך שאָן אין דיינען געדאנקען דען ווירדיגסטען מאנן אויסגעזוכט?"

„יא, רבי! ער בעזיטצט אללע פערלאנגטע איגענשאפטען, נור איינע איינציגע ניכט!"

„אלזאָ ווען מיינסט דוא? — אבער — זאג׳ נאָך קיינען נאמען, איך אונד דוא שרייבען צוערסט דען נאמען אויף איינען צעטטעל אונד דאנן זעהען וויר, אָב וויר אויף איינע אונד דיאזעלבע פערזאָן געקאָממען זינד."

ביידע שריעבען נון דען נאמען אויף איינען צעטטעל אונד אלס זיך דאנן ביידע נאכהער איבערצייגטען, דאס זיא איינען אונד דענזעלבען וועהלטען, דא ריעפען זיא פאָללער פריידע: „עס לעבע יעקב יוסף פראנק! ער ווירד אונזער אָבער-בעפעהלס-האבער!"

„יעטצט שמעון קאננסט דוא מיר זאגען, וועלכע פערלאנגטע איגענשאפט ער ניכט בעזיטצע?"

„איך וויל ניכט מיט בעשטיממטהייט בעהויפטען, דאס ער דיעזע איגענשאפט ניכט בעזיטצע, אבער וועניגסטענס איזט עס מיר אונבעקאננט, דאס יעקב יוסף פראנק פאָן האָהער אבשטאממונג (בעל מיוחס) זייא. ער איזט יא דאָך נור איין ארמער בראנגטוויינער."

„מיין זאָהן, (זאגטע ר׳ נחמיה חיים) זייא אין דיעזער בעציעהונג אָהנע זאָרגע. יעקב פראנק, וועלכער אייגענטליך יעקב דאָברושקי הייסט, איזט ווירקליך פאָן גאר צו האָהער אבקונפט; דענן ער שטאממט אב פאָם פאָלען-קאָניגע קאזימיר דעם גראָססען." (קאזימיר דער גראָססע האטטע נאָך אים יאהרע 1333 דען טהראָן פאָן פאָלען בעשטיעגען, ער וואר דער לעטצטע קאָניג אויס דעם הערשער-געשלעכטע דער פיאסטען, נאך איהם פיעל פאָלען אן זיינען נעפפען לודוויג דען גראָססען, קאָניג פאָן אונגארן. וויא נון יעקב פראנק פאָם קאָניג קאזימיר הערשטאממע, ווירד זיך שפעטער צייגען.) —

*) דיא נייא-איינטרעטענדען פרענומעראנטען ערהאלטען דען אנפאנג דיעזעס ראָמאנס גראטיס נאכגעשיקט.